

Maatschappelijk Convenant 2021-2025

Op koers naar duurzaamheid

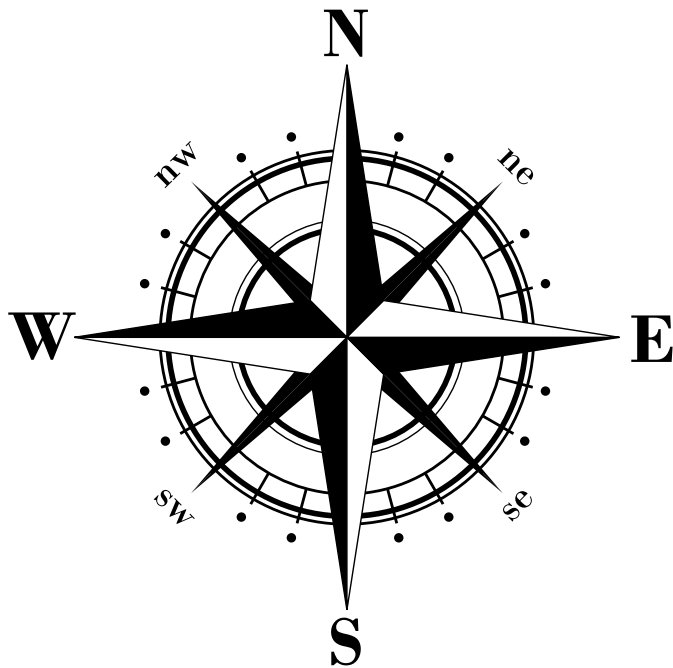
VOORWOORD MINISTER CREVITS

Als minister bevoegd voor de Zeevisserij verheugt het me dat ik u, samen met de vele partners die eraan mee gewerkt hebben, een derde maatschappelijk convenant voor duurzame visserij mag voorstellen.

Zoals de titel “Op koers naar duurzaamheid”, duidelijk stelt, onderschrijven we met dit convenant het eerder ingezette engagement om met de Vlaamse visserijsector te evolueren richting een verdere verduurzaming in alle schakels van de keten. Dit convenant kwam vanuit de sector tot stand door samenwerking met de verschillende betrokken stakeholders zoals de Rederscentrale, Natuurpunt, de Provincie-West-Vlaanderen, het ILVO en het departement Landbouw en Visserij.

Via dit convenant krijgen allen die betrokken zijn bij de visserij de kans om samen te werken in verschillende teams. Deze buigen zich over drie kerndomeinen: ‘beschermen’, ‘produceren en verwerken’ en ‘consumeren en communiceren’. Door deze overschrijdende aanpak trachten we er op een alomvattende wijze voor te zorgen dat we de Europese Green Deal respecteren en tegelijkertijd duurzame, kwalitatieve en verse lokale vis garanderen van aan boord tot op uw bord.

De centrale boodschap van dit convenant wordt visueel voorgesteld aan de hand van een kompas. Ik wens iedereen die aan de uitvoering van dit convenant meewerkt de komende jaren dan ook een stevig kompas en rechte koers richting een duurzame Vlaamse visserij.

Een kompas dat de richting aangeeft voor de duurzame ontwikkeling van de Vlaamse Visserijsector

HILDE CREVITS

Viceminister-president van de Vlaamse regering
Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk,
Sociale Economie, Landbouw en Visserij

SITUERING

Met dit nieuwe Convenant 2021-2025 engageren de deelnemende partners zich om de Vlaamse visserijsector te verbinden, te versterken en te vernieuwen door in te zetten op een veelheid aan acties rond de verdere verduurzaming van de productie, verwerking en consumptie van Vlaamse vis, met respect voor het mariene ecosysteem.

De Vlaamse visserijsector kent veel uitdagingen waaronder het verhogen van de sociale en economische leefbaarheid van de sector, de instroom van gekwalificeerd personeel, ecologische duurzaamheid, voldoende ruimte om te vissen om een goede productie te verzekeren, het weerbaar kunnen omgaan met een crisis zoals COVID-19 en met het opvangen van de gevolgen van brexit, het stimuleren van een versterkte samenwerking in de keten en het verhogen van de consumptie van lokaal gevangen vis. De acties zoals opgenomen in het voorliggende convenant komen steeds aan één of meerdere van deze uitdagingen tegemoet.

Om een antwoord te kunnen bieden op deze uitdagingen liggen de zeven doelen van een duurzame visserijsector uit het Vistraject¹ aan de grondslag van dit convenant. Deze zeven doelen die ook vooropgesteld werden in vorige convenantperiode zijn in deze nog steeds relevant, maar krijgen via een raster van acties een nieuwe invulling:

- (1) Commerciële visbestanden bevinden zich binnen veilige grenzen;
- (2) de vissersvloot heeft minimale impact op het ecosysteem;
- (3) natuur op zee wordt beschermd;
- (4) rederijen zijn economische rendabel, investeren in de toekomst en tonen de weg naar duurzame visserijconsumptie;
- (5) kleinschalige en kustvisserij vergt een specifieke aanpak;
- (6) sociaal verantwoorde visserij naar verloning en veiligheid;
- (7) de visser als vaardige ondernemer en 'Guardian of the Sea'.

Via dit convenant onderschrijft de Vlaamse visserijsector ook het belang van de doelstellingen zoals deze verwoord zijn in de Europese 'Green Deal'², met name de biodiversiteitsstrategie en de 'Farm To Fork'-strategie. Vis kan een onuitputtelijke bron van voedsel zijn, mits goed beheer vanuit een gezond ecosysteem. Een correcte ecosysteembenadering draagt bij tot de bevordering van de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit, en helpt eveneens om de gevolgen van de klimaatverandering op te vangen.

Visserij is een belangrijke vorm van marien ondernemerschap en maakt integraal onderdeel uit van de blauwe economie³. Vlaamse consumenten dienen toegang te hebben tot gezonde, betaalbare visproducten, gevangen volgens de principes van het Europees Gemeenschappelijk Visserijbeleid⁴.

¹ lv.vlaanderen.be/nl/visserij/visserijbeleid/vistraject

² ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_nl

³ ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_986

⁴ lv.vlaanderen.be/nl/visserij/visserijbeleid/gemeenschappelijk-visserijbeleid-gvb

ORGANISATIE

De deelnemende partners zijn verenigd in een Task Force die het lange termijn engagement van de convenantpartners weerspiegelt. Deze Task Force organiseert teams die instaan voor de uitwerking van het Convenant. Tot slot is er de klankbordgroep, waarbij alle belanghebbenden in de visserijsector éénmaal per jaar geïnformeerd en betrokken worden bij de vooruitgang van het Convenant.

1. TASK FORCE

De Task Force heeft de taak om:

- De strategie te bepalen om de Convenant-doelstellingen optimaal te realiseren, regelmatig te evalueren en bij te sturen.
- De klankbordgroep samen te brengen en te informeren en raadplegen over de werking van de Task Force en de teams.
- Teams op te starten, opdrachten te formuleren en op te volgen.
- Bestaande en nieuwe initiatieven af te stemmen die de resultaten van de teams concretiseren en prioriteiten stellen.
- De communicatie op te zetten om kenbaarheid te geven aan de activiteiten en resultaten van dit Convenant.

De Task Force wordt samengesteld uit :

- Kabinet van de minister, bevoegd voor visserij
- Departement Landbouw en Visserij
- Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek
- Provincie West-Vlaanderen
- Rederscentrale
- Natuurpunt

Het voorzitterschap wordt waargenomen door de bevoegde minister of zijn/haar afgevaardigde. Het secretariaat ligt in handen van de Rederscentrale.

2. KLANKBORDGROEP

Alle belanghebbenden die meewerken aan de uitvoering van het Convenant zijn lid van de klankbordgroep. De klankbordgroep:

- Betrekt alle partners bij het ganse traject.
- Wordt geïnformeerd over de werking van de Task Force en van de diverse teams en legt linken tussen de teams onderling.
- Geeft advies over de werking van de Task Force en de teams.
- Komt minstens eenmaal per jaar bijeen.

3. TEAMS

De Task Force zal een aantal teams installeren. Die staan in voor de concrete uitwerking van het Convenant door in te spelen op diverse aspecten van duurzaamheid vanuit hun onderscheiden discipline. De Task Force zal zich bij het bepalen van de inhoudelijke planning van de teams baseren op de Convenant-doelstellingen onder de volgende noemers: Verbinden', getrokken door de provincie West-Vlaanderen; 'Versterken', getrokken door de Rederscentrale en 'Vernieuwen' getrokken door het ILVO. De Task Force kan besluiten om met dezelfde en/of andere partners bijkomende teams te organiseren om – eventueel in bredere kring - concrete acties uit te werken voor het bereiken van specifieke doelstellingen.

SAMENWERKING

Het Maatschappelijk Convenant “Op koers naar duurzaamheid” vereist een multidisciplinaire aanpak door de verschillende betrokkenen en belanghebbenden in de Vlaamse visserij. Hoe meer partners, hoe groter het sectoraal en maatschappelijk draagvlak van het duurzaamheidstraject.

De ondertekenaars van dit Convenant hechten veel waarde aan de gezamenlijke aanpak die nu is verwoord. Dit betekent concreet dat:

- Iedere partij de meerwaarde ziet van samenwerken op de aangebrachte thema's en streeft naar consensus.
- Iedere partij zich engageert om de anderen maximaal te informeren over eigen initiatieven die betrekking hebben op de visserij.
- Iedere partij zich actief inzet voor het realiseren van deze gezamenlijke aanpak.
- Iedere partij zich actief inspant om draagvlak te verkrijgen voor een duurzame visserijsector.
- Iedere partij de waarde van dit Maatschappelijk Convenant publiekelijk verdedigt.

De ondertekenaars van dit Convenant engageren zich mee te werken aan de doelstellingen via de structuur beschreven in dit Convenant.

DOELSTELLINGEN

De prioritaire doelstellingen van dit maatschappelijk Convenant worden weergegeven aan de hand van drie niveaus, namelijk 'Beschermen', 'Produceren en verwerken' en 'Consumeren en communiceren'. 'Beschermen' staat voor doelstellingen op vlak van natuurlijke en maatschappelijke omgeving. 'Produceren en verwerken' situeren zich op niveau van de visvangst, omstandigheden aan boord en verwerking en de omstandigheden aan wal, terwijl 'consumeren en communiceren' zich vooral richt naar de consument. De verschillende teams staan in voor de uitvoering van deze doelstellingen aan de hand van deze drie niveaus.

	Verbinden Trekker: provincie W-Vlaanderen	Versterken Trekker: Rederscentrale	Versterken Vernieuwen Trekker: ILVO
Beschermen Doelstellingen op vlak van de natuurlijke en maatschappelijke omgeving	Vissers en natuurbeschermers gaan in dialoog	Vissers dragen zorg voor de zee	Vissers verhogen de kennis over de zee
Produceren en verwerken Doelstellingen op niveau van visvangst, omstandigheden aan boord en verwerking, omstandigheden aan wal.	Vissers als volwaardig deel van de blauwe economie	Vissers dragen zorg voor een onuitputtelijke bron van voedsel	Vissers en wetenschappers zetten in op kennis en data
Consumeren en communiceren Doelstellingen op niveau van de consument, voedsel, toerisme, opleidingen ...	Visser als spilfiguur van de kustgemeenschap	De consument waardeert visproducten van bij ons	Consument en visser digitaal verbinden

	Verbinden Trekker: provincie W-Vlaanderen	Versterken Trekker: Rederscentrale	Versterken Vernieuwen Trekker: ILVO
Beschermen Doelstellingen op vlak van de natuurlijke en maatschappelijke omgeving	Vissers en natuurbeschermers gaan in dialoog: - We vergroten de kennis over het mariene ecosysteem, zowel in de Task Force als in de ruime visserijgemeenschap. We betrekken de federale overheidsdienst marien milieu en het VLIZ hierbij. - We gaan in gesprek over de socio-economische impact van natuurbeschermingsmaatregelen en gaan op zoek naar compenserende maatregelen. - We gaan in gesprek over het Marien Ruimtelijk Plan voor het Belgische deel van de Noordzee en zoeken naar voordelen voor zowel natuur als visserij.	Vissers dragen zorg voor de zee: - We engageren ons om bij te dragen aan de uitvoering van de Europese biodiversiteitsstrategie in het Belgische deel van de Noordzee en daarbuiten. - We beschermen de natuurwaarden in de Natura 2000-gebieden in het Belgische deel van de Noordzee. Dit o.a. door de kennis uit het Benthis nationaal-project om te zetten in de praktijk. - We onderzoeken de voor- en nadelen van passieve visserijtechnieken om deze te kunnen inzetten in bv. windmolenparken buiten Natura 2000-gebieden. - We vermijden ongewenste vangsten, in het bijzonder van beschermde en bedreigde soorten, en kijken hierbij verder dan aanpassingen aan het vistuig, zoals de toepassing van ruimte- en tijdsafhankelijk vissen.	Vissers verhogen de kennis over de zee : - Volgens de principes van de ecosysteembenadering ontwikkelen we modellen gevoed door een verrijkte datastroom om vissers te adviseren voor een optimale visserijplanning in ruimte en tijd met als doel een efficiëntere visserij, minder ongewenste bijvangsten en minder bodemberoering. - Voor het modelleren wordt samenwerking gezocht met andere kennisinstellingen (VLIZ, KBIN, Universiteiten). - We nemen initiatieven die onze kennis rond mariene ecosysteemdiensten gerelateerd aan visserij verhogen (bv. klimaatimpact, ecosysteemimpact en pollutie). - We zetten onderzoek op om de kennis rond dierenwelzijn in de visserij te verhogen. Hiertoe behoort naast de verwerking van de vangsten aan boord bv. het inzetten op selectiviteit, het onbeschadigd terug over boord zetten en streven naar een hoge overleving van teruggooi en uit het net ontsnapte dieren. - We nemen initiatief om een level playing field te creëren voor vangstregistratie bij recreatieve vissers.

	Verbinden Trekker: provincie W-Vlaanderen	Versterken Trekker: Rederscentrale	Versterken Vernieuwen Trekker: ILVO
Produceren en verwerken Doelstellingen op niveau van visvangst, omstandigheden aan boord en verwerking, omstandigheden aan wal.	Vissers als volwaardig deel van de blauwe economie : • Samen met lokale, regionale, federale besturen en middenveldorganisaties zoeken we naar win-win situaties inzake meervoudig ruimtegebruik in de blauwe economie door bijvoorbeeld procesbegeleiding, stakeholderanalyse en opzetten van participatieve processen in al haar facetten: infomomenten, tijdelijke invullingen, workshops, rondleidingen, events,... • We zetten in op draagvlakcreatie en dialoog tussen bestaande en nieuwe actoren op zee. • We inspireren door nieuwe verdienmodellen (bv. multifunctioneel vaartuig) te exploreren. • We onderzoeken de mogelijkheden voor een kleinschalig professioneel kustvlootsegment. We werken daarbij de hiaten in het Vlaams wetgevend kader weg en geven input voor de aanpassingen op federaal niveau. • We werken een businesscase uit rond de haalbaarheid van het combineren van visserij en marien milieu: economische analyse en ruimte voor passieve visserij. • We reiken handvaten aan om de directe en lokale verwerking te stimuleren (businessmodel, netwerkevents verwerking, afzet, campagnes). • We volgen de wetenschappelijke evoluties op de voet en onderzoeken parallel de economische haalbaarheid van nieuwe visserijtechnieken (bv. vissen met licht). • We stimuleren instroom in de visserijsector (bv. bemanning, verwerking) door nauwe interactie met, onderwijsinstellingen, VDAB en het paritaire comités met hun fondsen voor bestaanszekerheid.	Vissers dragen zorg voor een onuitputtelijke bron van voedsel : • We ondersteunen rederijen voor investeringen die bijdragen aan innovatie, gezondheid, energie-efficiëntie, veiligheid, traceerbaarheid en datacollectie. • We zetten in op veiligheid aan boord in overleg met diverse partners. • We ijveren voor voldoende ruimte om te vissen (ruimtelijke planning, op zee en wettelijke toegankelijkheid). • We trachten grondstoffen in eigen regio te behouden (bv. investeren in lokale verwerking). • We betrekken veilingen (belang van thuishaven) als platform (verkoop, traceerbaarheid, kwaliteit). • We zetten in overleg met de handel via differentiatie van visserijgebieden in op optimale spreiding van vraag en aanbod. • Visserij Verduurzaamt (VV): - We herzien de Valduvis tool op basis van alle oorspronkelijke indicatoren met als doel rederijen beter te kunnen adviseren rond duurzaam vissen. - We begeleiden en voeren verbetertrajecten VV uit en geven incentives voor de vissers.	Vissers en wetenschappers zetten in op kennis en data: • We zetten in op het verrijken van de wetenschappelijke datacollectie door inzet van vissersvaartuigen als dataplatform. Het betrekken van vissers door self-sampling, inclusief de nodige opleiding, en de toepassing van nieuwe ontwikkelde technologie ondersteunen deze actie. • In het wetenschappelijk proces voor bestandsramingen wordt de perceptie van de visser mee genomen en wordt de kennis van de visser gebruikt bij de interpretatie van de data. • We gaan de mogelijkheden na om vissoorten waarvan het huidig quotum mogelijks onderbenut is, te bevissen. • We onderzoeken de optimale exploitatie van lokale zeerijkdom: verbreden van activiteiten onder andere voor kustvisserij (bv. passieve visserij en maricultuur) met aandacht voor seizoen, korte keten, dagvers, kwaliteit, natuur, ... • We streven er naar om de toegevoegde waarde op visserijaanvoer te maximaliseren door versheid te bewaken en het gezonde en duurzame imago van visproducten te promoten zonder aan greenwashing te doen. • Schipper en reder gebruiken nieuwe datastromen en nieuwe technologieën voor een efficiënte en duurzame visserij.

	Verbinden Trekker: provincie W-Vlaanderen	Versterken Trekker: Rederscentrale	Versterken Vernieuwen Trekker: ILVO
Consumeren en communiceren Doelstellingen op niveau van de consument, voedsel, toerisme, opleidingen ...	Visser als spilfiguur van de kustgemeenschap: • We valoriseren visserij als deel van het DNA van ons toeristisch product aan kust (o.a in samenwerking met Westtoer). We ondersteunen initiatieven die de visserij op verschillende manieren onder de aandacht brengen. De kustvisserij spelen we uit als een troef. We ondersteunen het bestaande netwerk van groothandel, retail, vishandel/ vismarkt, korte keten en restaurants als uithangbord van de visserij, haar verhalen en producten. • We versnellen de transitie naar “nieuwe visser” door het implementeren van de opleiding “Vissen met toekomst” in het bestaande opleidingspakket. Parallel, maken we werk van kennisopbouw door een teach-the-teacher “Vissen met toekomst” traject. Tot slot, in het kader van Levenslang Leren, dragen we de kennis over naar de actieve vissers door een (online)programma aan te bieden op basis van actualiteitsthema's. • We activeren en betrekken de visserijgemeenschap onderling (nieuwjaardrink in thema, workshops, Fishing for Litter-App) en met diverse actoren die op zoek zijn naar een klankbord en participatie vanuit de brede visserijsector.	De consument waardeert visproducten van bij ons: • We koppelen de Visserij Verduurzaamt-erkenning aan de promotie van visserijproducten. • We promoten ondergewaardeerde vis in samenspraak met de volledige keten (inclusief niet-leden VLAM sectorgroep zoals bv. NorthSeaChefs & Westtoer). • We zetten ad hoc promotie- en marketing campagnes op (bv. om gevolgen op te vangen van crisissen zoals Covid-19 & brexit). • We brengen visserijproducten 'Van bij Ons' sterk onder de aandacht binnen het charter 'Voedsel verbindt boer en burger' • Handel en visserijsector werken samen aan verkoopmogelijkheden en afzet van visserijproducten.	Consument en visser digitaal verbinden: • We zetten verschillende communicatievormen in om de visser te informeren en engageren bij het ontwikkelen en het uitoefenen van selectieve en lage-impact visserij (bv. creëren van incentives en sensibilisering). • We werken het bestaande Geovis platform (www.geofish.be/) verder uit als instrument. • We werken een strategie uit over hoe we de verschillende Convenant-doelgroepen optimaal bereiken, informeren en engageren.

